Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
21.5.2010

Diplomant: Andrea Růžičková

Aprobace: AJ-FJ/ZŠ

~~Recenzent*)~~
Vedoucí*) diplomové práce
PhDr.Marie Ernestová

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

New Words in Present-Day English
Neologismy v současné angličtině
(téma)

Hlavním cílem DP bylo vymezit termín *neologismus* (případně též *nonce-word)* z hlediska současné slovní zásoby a postihnout *slovotvorné postupy*, na základě kterých z jichž existujících prvků vznikají v současné angličtině nová slova. Současně měla práce odhalit též *oblasti výskytu* a *význam* těchto novotvarů.

Anglicky psaná práce o 119 stranách je rozdělena do 8 kapitol:
Kapitola 1 (str. 1-3) je úvodní, a kromě nastínění metody výzkumu informuje o tom, že se soustřeďuje na neologismy období let 2007-2009, jak se v té době vyskytovaly v novinových textech, rozhlasových programech a videích na internetu.

Kapitola 2 (str. 3-10) je věnována slovní zásobě, jejímu vývoji, způsobům jejího obohacování a neologismům a příležitostným slovům obecně. Zvláštní pozornost je soustředěna na výpůjčky slov z cizích jazyků, vzájemné ovlivňování jazyků (vlivy substrátové, adstrátové a superstrátové).

Kapitola 3 (str. 10-16) popisuje různé změny v jazyce, a to především změny společenské, zeměpisné a historické a konstatuje, že ve zkoumaném období, tj. v letech 2007-9, angličtina zaznamenala největší příliv nových slov v oblasti politiky a vědy. Tatáž kapitola si všímá vnitřních a vnějších příčin jazykových změn, stejně jako mechanismů jejich vzniku. Nové výrazy vznikají na základě analogie, výpůjček z jiných jazyků, zjednodušováním stávajících slov a lexikalizací. Současně s těmito procesy některá slova z užívání mizejí.

Kapitola 4 (str.16-25) uvádí základní charakteristické rysy neologismů a stadia jejich vývoje předcházející jejich zařazení do slovníků (*unstable, diffused, stable* a *dated)* se stručným komentářem.
V souladu se zadáním práce tatáž kapitola pojednává o příležitostných slovech (*nonce words*) a porovnává jejich shodné a rozdílné rysy s neologismy, jakož i kritéria pro posuzování slova jako neologismu (*dictionary* a *corpus criteria*).

Další podkapitola posuzuje neologismy z hlediska jejich výskytu a rozebírá oblasti, v nichž se neologismy nejvíce vyskytují, přičemž je rozděluje na *politické, vědecké, populárně kulturní, importované* a *obchodní*. Další podkapitola stručně zmiňuje lexikálně-strukturní zvláštnosti neologismů a třídí je na *jednoduchá slova, složeniny a akronyma/zkratky*.

Kapitola 5 (str.26-32), která je věnována slovnímu významu, stručně zmiňuje v obecných obrysech změny významu jako je zobecňování, zužování, zlepšování, zhoršování významu a eufemismy. Pozn.: pokud jde o použitou terminologii, namísto *elevation* je vžitý modernější termín amelioration, podobně namísto *degradation* se používá d*eterioration* a namísto *proliferation* je běžnější *branching*.

Kapitola 6 (str. 33-52) pojednává o slovotvorných procesech v oblasti neologismů. Z hlediska slovotvoření diplomantka rozděluje neologismy do 10 skupin: slova *křížená, krácená*, vzniklá *zpětným odvozením, akronyma, vlastní jména*, slova *složená, konvertovaná, odvozená* předponami a příponami, slova *vzniklá opakováním* strukturních elementů a tzv. *typos,* neboli slova vzniklá omylem, špatným napsáním. Do téže kapitoly je přiřazena stručná zmínka o slovech vypůjčených z jiných jazyků. Vzhledem k tomu, že akronyma jsou projevem krácení slov a reduplikativní složeniny jsou podskupinou složenin, měly být tyto typy pro lepší přehlednost zařazeny vedle sebe.

Kapitola 7 (s.52-62) je věnována oblastem výskytu nových slov: *politika, sporty, věda, informační technologie, životní styl, rodinný život, lidová kultura, armáda a pracovní zařazení.*

Naše výhrady k některým faktům a omylům:
S.3 uvádí *OE Period lasted until the Norman Conquest in 1066.* Za konec staroanglického období ve vývoji angličtiny se tradičně považuje r. 1100 až 1150.
Poněkud rušivě působí americký pravopis některých slov, např. *favor* (s.1, s.5, s. 12, s.58), *favorable* (s.42), *favorite* (s.46, s.57, s. 62), *radio program* (s. 2), *behavior* (s.47), *center* (s.67) v textu, který jinak dodržuje zásady pravopisu britského.
Diskutabilní je v několika případech použití členu, např. *words of **a** Germanic origin* (s. 6) nebo *... in **a** spoken language* (s. 24), *... if they occur in **a** colloquial speech*...(s.50). For ***a** chart of lexicological distribution of neologisms see Appendix 1...* (zde jde o anaforickou referenci).
Diskutabilní je psaní složených adjektiv typu *worldwide event* nebo *word-forming techniques* (s.54), *a well-known process* (s.57) jako dvou samostatných slov (v textu práce je takových případů mnohem víc). Stejně tak *sub categories* (s. 60).

Za chybu je třeba považovat neoddělování čárkou parentetických výrazů typu *generally speaking* (s.58, s.65) nebo *on the one hand* (s.59), *secondly* (s. 66), pokud uvozují větu. Základní zásady interpunkce často chybějí ve větách vedlejších, pokud jsou v souvětí uvedeny před větou hlavní, např. *As this thesis aim was to monitor and classify neologisms__it has covered the most domains in which they can possibly occur.*

Na s. 3 je nelogicky použit středník: a lot of suffixes and prefixes; *in many regards resembling Czech grammar.*
Správný termín pro *ukazatele rodu* je *gender marker*, nikoli *mark* (s. 3).
S. 14 ... *visible on the individual bases* – chybně použit plurálový tvar.
Na s. 16 podle našeho soudu chybí sloveso, např. *means: A stable stage of a word is signified already by its name **which means** that if a word has reached this stage, it is on the way to enter a lexicon within a few years* nebo je třeba větu přeformulovat, např. . ...*its name and if a word has...*

Chybějící slovo v textu jsme našli několikrát, např. na s. 17 *...the question of language survival at stake*: namísto ... *language survival* ***is*** at stake. Podobně na s. 21 ve větě *It is a best source of neologisms on the Internet, however, could not be used as a referential material...* chybí zcela jasně podmět před slovem *could.* V řadě vět jsou přinejmenším vynechána slova ***as to***, např. na s. 53 ve větě *...it has thus become more influential and informal __what concerns the attitude of officials...* Vůbec nejlepší by bylo větu strukturovat jinak, např. ... *influential and informal* ***concerning*** *the attitude of officials...* Podobně též na s. 57 ... *no regulations __what concerns new words could be defined* by mělo být: ... *no regulations could be defined* ***concerning*** *new words.* Podobně *...has always been special ___what concerns the processes used...* (s.59). *__What concerns the lexicological point of view, they are more equally distributed* (s.65) by mělo být: ***From the lexicological point of view****....* Stejně tak:*...the biggest growth __what concerns the amount of neologisms...* by mělo znít ... *the greatest increase concerning the* ***number****...* *'amount'* se do tohoto kontextu nehodí. *They are very limited ___what concerns...* je podobný problém.

V řadě případů chybí člen, např. *Thus it is __very difficult and time-consuming process...*(s. 21). Na téže straně ... *my be the long lasting process of observation* namísto ***may*** *be...;* podobně *...especially in __language of SMS* (s.37). Nebo je člen použit vysloveně nesprávně, např. na s. 28 ... *from rather* ***a neutral words*** *towards rather...* Jindy je člen použit nadbytečně, např. *Derivation by* ***the*** *means of suffixes plays an equally important role...* Bylo by ovšem možno též říci *Derivation using suffixes* nebo *Derivation by using suffixes...* .

Na s. 22 namísto *The most known linguistic corpus* by mělo správně být v duchu moderního úzu *The best-known ... corpus...*, případně *The most widely known corpus...* .

Je nedůsledně dodržován jednotný pravopis některých slov, např. *every day speech (*s. 21), zatímco jinde je správně *everyday* (jako adjektivum) psáno dohromady.
Na str. 25 namísto termínu *words* mělo být správněji uvedeno *simple words.*
Na s. 26 chybí koncovka –s u logického plurálu: ... *the two main ones are connotative and denotative meaning****s.*** Podobně na s. 43 *They later gain similar meaning****s*** *and sometimes even completely different meanings.*
Na s. 27 je chybně užito *form* namísto *from.*
Na s. 35 ... *it is applicable for words* namísto ... ***to*** *words that have....*
Co znamená na s. 41 *...no other sign of belonging is necessary* ***needs*** *to use*?

Na s. 44 je chyba ve shodě podmětu s přísudkem: ... *conversion, when it occurs, last****s*** *a much longer time and ...* Na stejné straně je chybně uveden název deníku *the Dailymail.* Chyba ve shodě podmětu s přísudkem je též na s. 47 ... *English* ***belong_*** *among the analytical languages....* Na stejné straně je chybně napsané slovo *suffix****e!*** Chyba ve shodě se vyskytuje i na s. 48 ve větě *...if neologisms cease to be, all* ***its*** *derivatives are taken with* ***it.***

Na s. 42 do popisu endocentrických složenin nezapadá věta *Without knowing the meaning of the two constituents the final result is generally incomprehensible.* Co je tím míněno? V bezprostředně předcházející větě namísto *when* má být vztažné zájmeno ...***where*** *the concept is denoted...*

Zkratka AE není uvedena v seznamu na s. 71.

Na s.53 namísto ... *there would not be not only many neologisms* ***less*** *but also the processes in practice would be* ... mělo být použito ***fewer***, přičemž výsledná a gramaticky správná věta by

Chybně je též *People want to be in contact with others no matter the distance separating them from each other.*(s.56). Zde se nabízí řešení: *People want to be in contact with others* ***regardless the distance (despite the distance) separating them*** *from one another.* Nebo: *People want to be in contact with others regarding the distance separating them.* Nebo: *People want to be in contact with others* ***regardless of the distance apart.*** ***Each other*** odkazuje na dva konkrétní jedince; vzhledem k tomu, že zde jde o tvrzení obecného významu, je třeba zde použít zájmeno ***one another***.

Na s. 60 jsou zaměněna slova *teachers´* ***lounge*** a ***launch***.

Na s. 61 je navíc slovo *the: ... I have decided to observe* ***the*** *also the origin of neologisms...*

Na s. 63-64 je navíc nedokončená věta: *It is so strongly intertwined with culture and society that to stop one another.* Takto sdělení nedává význam.

Na s. 66 je chybně použito slovo *propose,* které je třeba nahradit vhodnějším výrazem, např. *expect* nebo *anticipate*: *I would anticipate the following development of neologisms...*

S. 69 *americká angličtina* se píše malým písmenem. *...namá ...* namísto *nemá...*Před *´a to´* píšeme v češtině vždy čárku.
S.70: dvakrát uvedeno slovo *konzultací. Merriam-Webster* píšeme velkými písmeny. *Spojených státech:* vynechané písmeno a chybně užité velké písmeno ve slově *státech.*

Praktický rozbor:
S.80 Je *Obamaland* kříženinou?
S.83 *Stick-to-it-ive-ness* je kombinace dvou slovotvorných procesů: citátová složenina + odvozování.
S.84 *Ghandian engineering* je označeno jako adjektivum + chybný pravopis.
S.97 *Cliff effect* je uvedeno jak pod Information Technology (s. 88), tak pod Life Style.
S.99 *Geo-engineering.*
S.100 *concert* psáno s ´k´.
S.102 *Haves and Have mores* nejsou adjektiva, nýbrž substantiva.
S.107 ***S*** *person* namísto ***A*** *person.*
S.108 Weekly **T**elegraph 2x. Dle mého soudu, slova jako *non-doms, non-exec* a *non-jobs* je třeba považovat spíše za odvozeniny, protože *non-* je záporná předpona.

S.109 Pleat-front je deklarováno jako adjektivum. Z vysvětlení významu vyplývá, že jde o substantivum. *Quad-rilogy* bych spíše řadila mezi odvozeniny než složeniny. Co by v tom případě znamenalo slovo *´rilogy´*? Podobně na s. 111 *shoppingest* je klasifikováno jako adjektivum, avšak význam popisuje substantivum. Pokud jde skutečně o adjektivum, mělo být uvedeno např. ´relating to a society which indulges in frequent shopping in large quantities´.

S.111 Schluff: A *verb referring to the to temporrily dismount and kind of half-straddle, half-push the bike.* Pět prvních slov nemělo být zvýrazněno a tak, jak věta stojí, nedává smysl. Lepší formulací by bylo: *A verb referring to temporarily dismounting and half-straddling a stationary bicycle.*

S. 112 Nemělo slovo *skadoosh* být označeno jako výpůjčka, nikoli metafora? Je *sucking season* opravdu označením žen?
S.113 *Sub-* ve slovesu *subprime* je třeba chápat jako předponu.
S.114 *Twenties-era* není odvozenina, nýbrž složenina. Je deklarováno jako adjektivum, avšak význam odkazuje na substantivum. *Überbrat Pack* je složený výraz, nikoli odvozený. Přesnější označení by zřejmě bylo odvozená složenina (derived compound).

S.116 *Prince William* – tituly píšeme velkým písmenem.

Je pravda, že mnohdy je velmi obtížné odlišit metaforu od ustáleného spojení, přesto jinak nesprávně zařazených slov co do slovotvoření se v DP vyskytlo několik.

Předností DP je nesporně její aktuálnost (výrazy v souvislosti s nejsoučasnějším děním – (*Obamacan, Obameter, atd.*). Dále je třeba ocenit, že u každé oblasti výskytu neologismů se diplomantka snažila vyzdvihnout slovotvorné postupy, které se v té které oblasti vyskytovaly nejvíce. Také statistické zhodnocení formou koláčových grafů přispívá k přehlednosti zjištěných výsledků výzkumu. Stejně přínosné je konstatování, že nejčastějším slovotvorným postupem při tvoření nových slov je křížení a skládání.

Přehlednosti práce by bylo rovněž prospělo, kdyby jazykové příklady byly psány kurzívou nebo konzistentně zvýrazněně, protože jinak splývají s okolním textem. Právě tak by přehlednosti prospělo, kdyby každá nová kapitola začínala na samostatné stránce.

Přes výše uvedené připomínky jde o práci velmi přínosnou hlavně proto, že byla podmíněna pracným sbíráním výzkumného materiálu a velmi často nemožností ověřit si ho v dostupných slovnících, jak bývá u diplomových prací zvykem. Je škoda, že diplomantka nevěnovala stejnou péči editaci výsledků. Obsah by si zasloužil známku výborně, avšak vzhledem k četným chybám v textu ji musíme hodnotit jako **velmi dobrou**.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: - velmi dobře - .....

Marie Ernestová
podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 21.5. 2010.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl